گردشگری ورودی، کسادتر از سال قبل

خبری از توریست‌های اروپایی نیست

صبا رضایی: گردشگری ورودی کشور اگرچه به طور کامل دچار رکود نشده اما توریست‌های اروپایی و آمریکایی به طور کامل از لیست توریست‌های خارجی کشور حذف شده‌اند. وضعیت گردشگری ورودی از سال گذشته نیز نابسامان‌تر است. سال گذشته حتی در بحبوحه التهابات، توریست‌های اروپایی و آمریکایی به کشور سفر می‌کردند اما امسال خبری از توریست‌های اروپایی نیست. بیشترین توریست‌هایی که به کشورمان سفر می‌کنند چینی‌ها هستند که به نظر می‌رسد تنها برای افزایش آمار گردشگری ورودی مناسب‌اند. چینی‌ها از دانشجویان چینی‌زبان به عنوان راهنما استفاده می‌کنند، بسیاری از چینی‌ها به جای اقامت در هتل، در خانه‌های سازمانی مختص کارمندان چینی اقامت می‌کنند و علاقه چندانی به خرید سوغات و صنایع دستی ندارند. برخلاف گفته‌های فعالان گردشگری، راهنمایان سفر و مدیران آژانس‌های گردشگری، آمار وزارت گردشگری بیانگر رشد گردشگری ورودی نسبت به سال گذشته است. البته برخی از توریست‌های ورودی که به ایران سفر می‌کنند، شهروندان مقیم کشورهای همسایه هستند که از مرز رد شده، یک شب در کشور اقامت کرده و خواروبار خریداری می‌کنند و سپس به کشور خود بازمی‌گردند و خواروبار را به قیمتی چندبرابر به فروش می‌رسانند. به گفته کارشناسان، توریست‌های عراقی نیز درآمدزایی چندانی ندارند. روس‌ها نیز بیشتر گردشگران تجاری هستند تا توریست‌های تفریحی و یا فرهنگی.

آمار گردشگری ورودی

با وجود گفته فعالان گردشگری مبنی بر کاهش توریست‌های ورودی، آمار وزارت گردشگری نشان از رشد گردشگری ورودی دارد. بر اساس بولتن خبری معاونت گردشگری وزارت میراث فرهنگی و گردشگری کشور، از فروردین تا تیرماه ۱۴۰۲، در مجموع دومیلیون و ۴۸ هزار و ۵۱۴ گردشگر خارجی وارد کشور شده‌اند.

در فروردین ۱۴۰۲ در مجموع ۳۱۲ هزار و ۲۷۳ گردشگر وارد ایران شده‌اند که این تعداد نسبت به دوره مشابه سال قبل، ۴۴.۴ درصد رشد داشته است. در اردیبهشت ۱۴۰۲ نیز، ۵۳۷ هزار و ۸۶۸ گردشگر وارد کشور شده‌اند که این تعداد نیز نسبت به دوره مشابه سال قبل، ۶۷ درصد رشد را تجربه کرده است. در خرداد ۱۴۰۲ هم، ۵۶۰ هزار و ۶۱۸ نفر به ایران سفر کرده‌اند. در تیر ۱۴۰۲ نیز شاهد ورود ۶۳۷ هزار و ۶۹۲ گردشگر به کشور بوده‌ایم که این رقم نیز نسبت به تیر ۱۴۰۱، ۱۳.۱ درصد رشد کرده است. همچنین به استناد همین گزارش، در سال ۱۴۰۱ در مجموع چهار میلیون و ۲۳۰ هزار و ۵۶۸ گردشگر وارد ایران شده‌اند که این تعداد نسبت به سال ۱۴۰۰، ۱۳۷.۲ درصد رشد داشته است.

تعداد توریست‌های اروپایی بسیار محدود شده است

آمار توریست‌های اروپایی و آمریکایی به شدت کاهش پیدا کرده است. تعداد اندکی توریست از اروپای شرقی به ایران سفر می‌کنند و مابقی توریست‌های ورودی از چین، روسیه و عراق به کشورمان سفر می‌کنند.

حسین عبادتی، راهنمای گردشگری انگلیسی‌زبان به «شرق» گفت: شرایط راهنمایان انگلیسی‌زبان، فرانسه‌زبان، ایتالیایی و آلمانی زبان بسیار بد و کساد است. به ویژه برای راهنمایانی که زبان‌های تخصصی مانند آلمانی، فرانسوی و اسپانیایی را راهنمایی می‌کنند، اوضاع بسیار بدتر است. او افزود: تنها توریست‌های ورودی که به ایران سفر می‌کنند توریست‌های چینی و روسی هستند. البته تعداد کمی از توریست‌ها نیز از اروپای شرقی به ایران می‌آیند. عبادتی با اشاره به اینکه هیچ توری در سال جاری نداشته است، بیان کرد: تنها تورهایی که هدایت کرده‌ام، تورهای خروجی بوده‌اند. به عنوان تورلیدری که ۲۰ سال سابقه حرفه‌ای دارد و هرسال تورهای ورودی بسیاری را راهنمایی می‌کرده است، امسال هیچ تور ورودی نداشتم. تکلیف دیگر تورلیدرها که مشخص است. اگر من تور ورودی نداشته باشم دیگر تورلیدرهای حرفه‌ای نیز قطعا شرایط مشابهی دارند.

چینی‌ها کمترین درآمدزایی را دارند

چینی‌ها جزء گردشگرانی هستند که کمترین هزینه را در ایران پرداخت می‌کنند، معمولا از خانه‌های سازمانی هموطنانشان در ایران استفاده می‌کنند، بابت تورلیدر هزینه‌ای پرداخت نمی‌کنند و کمترین خرید سوغات و صنایع دستی را در میان توریست‌های خارجی دارند. عبادتی افزود: راهنمایی تورهای چینی را نیز به دانشجویان زبان چینی واگذار کرده‌اند که برایشان ارزان‌تر تمام شود. شرایط گردشگری ورودی نابسامان است و چشم‌انداز خوبی نیز ندارد. پارسال حتی در اوج التهابات نیز تورهای ورودی از کشورهای اروپایی داشتیم. اما امسال هیچ تور اروپایی نداشتیم. به طور کلی صنعت گردشگری از هر اتفاقی متأثر می‌شود و در عین حال زمان می‌برد تا تأثیرات خود را نشان دهد. دو فصل پرسفر سال را از دست دادیم و گردشگری ورودی در شرایط بدی است. اگر شرایط پیرامونی به آرامش نسبی برسد ممکن است توریست‌های اروپایی و آمریکایی سال آینده به کشور سفر کنند. رفیعی‌شاد، رئیس هیئت مدیره انجمن صنفی دفاتر سفر هوایی، گردشگری و زیارتی استان تهران در رابطه با گردشگران چینی گفت: از چین تعدادی مسافر به ایران سفر می‌کنند اما میزان درآمدزایی چینی‌ها با توریست‌های اروپایی قابل مقایسه نیست.

مسافرانی که به ایران بازنگشتند

بیشتر سفرها و تورهای خروجی به هدف مهاجرت صورت می‌گیرند. اگرچه بابت تور از مسافران وثیقه‌ای دریافت می‌شود اما هستند عده‌ای که از قید وثیقه میلیاردی خود می‌گذرند و دیگر به ایران بازنمی‌گردند. عبادتی گفت: تورهای خروجی که راهنمایی کردم به مقصد اروپا، آفریقا و ژاپن بوده‌اند. بیشتر گردشگرانی که از ایران رفته‌اند به هدف اینکه مهر شینگن در پاسپورتشان بخورد سفر کرده‌اند. مهر شینگن درخواست اقامت و مهاجرت را آسان می‌کند، بنابراین بسیاری از گردشگران ایرانی به فرانسه سفر می‌کنند تا مهر شینگن در پاسپورتشان بخورد. او افزود: امسال یکی از مسافران من از پاریس برنگشت. یکی از شاگردانم که لیدری توری به سوئیس را داشته نیز عنوان کرد که دو نفر از مسافرانش بازنگشته‌اند. به همین دلیل است که تور اروپا رونق بسیاری دارد. در صورت برنگشتن مسافران مشکلی برایشان ایجاد نمی‌شود، آژانس‌های گردشگری مسافران را غل و زنجیر نمی‌کنند اما بیش از یک میلیارد تومان وثیقه می‌گیرند که در صورت عدم بازگشت مسافر به کشور وثیقه به آژانس مربوطه می‌رسد. البته دفاتر مسافرتی بسیار هم از این امر استقبال می‌کنند. از یک میلیارد تومان مبلغی نیز به سفارتخانه‌ها می‌رسد در نتیجه هیچ مشکل خاصی برای گردشگر ایرانی ایجاد نمی‌شود.

توریست‌های ورودی از روسیه، چین و عراق

تعداد محدودی گردشگر از روسیه، چین و عراق به ایران سفر می‌کنند. چینی‌ها و عراقی‌ها بیشترین درآمدزایی را دارند و روس‌ها نیز بیشتر توریست‌های تجاری هستند. امیرپویان رفیعی‌شاد، رئیس هیئت مدیره انجمن صنفی دفاتر سفر هوایی، گردشگری و زیارتی استان تهران به «شرق» گفت: از چند بازار هدف تعداد محدودی گردشگر به کشور سفر می‌کنند. یکی بازار چین است و دیگری عراق. از کشور روسیه نیز تعدادی تور به ایران می‌آیند. بیشتر توریست‌های روسی گردشگران تجاری هستند و به هدف شرکت در رویدادهای نمایشگاهی، مذاکرات کاری و تجارت به ایران سفر می‌کنند و کمتر برای گشت و گذار و تفریح به کشورمان می‌آیند. او افزود: از اسپانیا و برخی کشورهای اروپای شرقی به طور محدود تعدادی گردشگر به ایران سفر می‌کنند اما تعداد توریست‌های اروپایی حتی نسبت به سال گذشته نیز قابل مقایسه نیست. بازار گردشگری ورودی ایران بسیار نامناسب بوده و از سال گذشته نیز حتی بدتر است. تأثیر اتفاقات سال گذشته بازار گردشگری ورودی را امسال با کاهش سفر توریست‌های ورودی به ویژه اروپایی و آمریکایی مشاهده می‌کنیم. رفیعی‌شاد گفت: کشورهای اروپایی در تبلیغات منفی خود همچنان ایران را به عنوان مقصد نامطمئن به شهروندان خود معرفی می‌کنند و همین امر موجب شده شهروندان بسیاری از کشورها دیگر تمایلی برای سفر به ایران نداشته باشند. او در رابطه با سفر ایرانیان مقیم کشورهای خارجی تأکید کرد: ایرانیان مقیم کشورهای خارجی توریست محسوب نمی‌شوند. برای توریست تعریف مشخصی وجود دارد، در قوانین بین‌المللی نیز آمده است که شخصی که به هدف دیدار با خویشاوندان سفر می‌کند، توریست محسوب نمی‌شود چراکه این فرد در خانه اقوام اقامت می‌کند و نه در هتل. رفیعی‌شاد در رابطه با اینکه ایرانیان مقیم کشورهای خارجی برای گردشگری سلامت کشور درآمدزایی دارند، بیان کرد: سفر ایرانیان مقیم دیگر کشورها گردشگری کشور را متحول نکرده‌اند و به آژانس‌های مسافرتی مراجعه نکرده و تور خریداری نمی‌کنند. در زمینه گردشگری سلامت نیز به عنوان یک ایرانی به پزشکان مراجعه می‌کنند و نه یک توریست. او افزود: امیدواریم بتوانیم در بازار هدف عربستان موفقیت‌هایی کسب کنیم و در آینده نزدیک موفق به جذب توریست‌های عرب شویم. اما توریست‌های امارات متحده عربی آن‌قدرها هم علاقه‌ای به سفر به ایران ندارند. رفیعی‌شاد با اشاره به اینکه پروازهای خارجی بسیار محدودتر شده و تعداد پروازها چه داخلی و چه خارجی کم شده، بیان کرد: صندلی‌های پروازها پر است اما تعداد پروازها کاهش یافته است. سال گذشته بلغارستان هفته‌ای پنج پرواز چارتری داشت اما امسال پروازهای بلغارستان کاملا حذف شده است.

همچنان درگیر مالیات و بیمه‌ایم

او در رابطه با وضعیت نابسامان آژانس‌های گردشگری و تورلیدرها گفت: بارها به مقامات دولتی گفته‌ایم که وضعیت فعالان گردشگری نامناسب است و هزینه‌ها با درآمدها تطبیقی ندارد، اما با این شرایط همچنان درگیر اداره بیمه و مالیات هستیم. امیدواریم دولت تمهیداتی در این زمینه در نظر بگیرد. اگرچه گردشگری با رکود کامل مواجه نشده اما عرضه و تقاضا با یکدیگر تناسبی ندارند. رفیعی‌شاد گفت: دفاتر مسافرتی عملا تولیدکننده نیستند و تنها واسطه میان مصرف‌کننده و تولیدکننده هستند اما به دلیل گرانی هزینه خدمات گردشگری، قیمت تورها به شدت افزایش یافته است. بخش بزرگی از گردشگری معطوف به حمل‌ونقل است اما حمل‌ونقل هوایی و ریلی به شدت گران شده و بسته‌های سفر را گران می‌کند. حتی حمل‌ونقل زمینی و کرایه اتوبوس نیز افزایش چشمگیری داشته است. او افزود: در زمینه گردشگری داخلی نیز با مشکلات مشابهی مواجه‌ایم. گردشگری حتی اولویت سوم و چهارم مردم هم نیست. مردم در شرایط کنونی باید بتوانند هزینه‌های جاری را تأمین کنند.

گردشگری در بحران

گردشگر صنعتی دردانه و حساس است که هر اتفاق سیاسی، اقتصادی، بین‌المللی و اجتماعی بر روی آن تأثیر می‌گذارد. در تمامی دنیا دولت‌ها و نهادهای متولی از فعالان این صنعت حمایت کرده و برای جذب توریست بازاریابی می‌کنند. فعالان گردشگری در دوران کرونا هیچ حمایت دولتی نداشتند و اکنون نیز با دولتی مواجه شده‌اند که کوچک‌ترین اهمیتی به صنعت گردشگری نمی‌دهد.

یادداشت

دو جاده سرنوشت‌ساز

نسرین زارعی
روان‌درمانگر کودک

دو جاده را در نظر بگیرید، یکی جاده‌ای ناهموار و پر از سنگلاخ و دیگری جاده‌ای صاف و آسفالته. اگر دو خودرو به‌طور هم‌زمان، در هریک از این دو جاده شروع به حرکت کنند، کدام‌یک زودتر و سالم‌تر به مقصد می‌رسد؟

جواب بسیار بدیهی است. اما مقصود از جاده کیست؟ بله! در واقع جاده، ما پدرها و مادرها هستیم. هریک از ما براساس سبک زندگی، فکری، رفتاری و موقعیت اجتماعی‌مان جاده‌ای هستیم که مسیر حرکت کودکمان به سمت آینده است. او در این جاده پیشرفت می‌کند و به مقصد می‌رسد؛ بنابراین اگر ما می‌خواهیم کودکی با سلامت روان بالا و معیارهای فکری و رفتاری بهنجار داشته باشیم لازم است از خودمان شروع کنیم. یک روز یک مداد و کاغذ بردارید و خودتان را نقد کنید و بنویسید که به عنوان والدین چه نقاط مثبت و چه ضعف‌هایی دارید؟ آیا برای استفاده از روش‌های تربیتی استاندارد و مطابق با رشد کودک خود تلاش می‌کنید؟ آیا به‌عنوان عضوی از خانواده از خود و دیگر اعضا مراقبت می‌کنید؟ و ده‌ها سؤال دیگری که می‌تواند ذهن شما را به چالش بکشد. این بازنگری در خود فرد بسیار کمک‌کننده است، چون در نهایت کودکان ما فردی شبیه خود ما خواهند شد و آنها از خودشان به روش ما مراقبت خواهند کرد. کودکان با درصدهای متفاوت، ضعف‌ها و قوت‌های ما را دریافت می‌کنند. حال تصور کنید که ما جاده‌ای ناهموار و پر از ضعف و کاستی باشیم، در نهایت آنچه از فرزندمان می‌بینیم فردی با ضعف‌ها و مشکلات روانی و رفتاری فراوان است. شما برای اینکه جاده والدینی و تربیتی خود را هموارتر کنید، لازم است تا به چند مورد خوب رسیدگی کنید؛ اولین مورد وضعیت جسمی شماست. هرچه شما به لحاظ فیزیکی سالم‌تر باشید، احساس بهتری دارید و شادکام‌تر هستید. بنابراین والدینی که به تغذیه خود خوب توجه می‌کنند، آزمایش‌های دوره‌ای دارند، ورزش می‌کنند و از درمان بیماری‌های خود فرار نمی‌کنند، سالم‌تر و شاداب‌ترند و حوصله بیشتری برای ارتباط مثبت با کودک خود دارند. تحقیقات نشان داده است (پوپرت و ویلسون، ۲۰۲۰) والدینی که سلامت جسمی بالاتری دارند، خودکفایی بیشتری داشته و کودکشان هم مشکلات رفتاری کمتری دارند.

البته این دو محقق اشاره کرده‌اند که گاهی اوقات سلامت جسمی والدین تحت تأثیر مشکلات روانی آنها قرار می‌گیرد و آنها تحت اختلالاتی مثل اضطراب، افسردگی و... انگیزه کافی برای مراقبت از خود ندارند. از این رو، مورد دوم بسیار مورد تأکید است. اینکه به سلامت روان خود به اندازه سلامت جسمتان اهمیت دهید. اگر در یک تا دو ماه گذشته احساس می‌کنید که وضعیت ذهن و روانتان به هم ریخته و شما بیش از گذشته پرخاشگر، عصبانی، تحریک‌پذیر، غمگین، بی‌حوصله و بی‌انگیزه شده‌اید، همه اینها به شما هشدار می‌دهند که وضعیت روانی‌تان در شرایط مطلوبی نیست و شما هرچه‌سریع‌تر باید موضوع را پیگیری کنید. کودکان به شدت نسبت به تغییرات جسمانی، روانی و رفتاری ما حساس هستند. آنها قدرت درک سریع تغییرات را دارند و هر نوع تغییر در هریک از ابعادی که اشاره شد، کودکان را به سرعت مضطرب می‌کند و چون آنها قادر به بیان اضطراب‌های خود نیستند، آن را به شکل بدرفتاری، کج‌خلقی، لج‌بازی، بی‌قراری، نافرمانی و... نشان می‌دهند.

مورد سوم که شما در جاده زندگی کودکتان باید به آن توجه داشته باشید، زندگی اجتماعی‌تان است. کودک امروز ارتباط‌های اجتماعی گسترده‌تری دارد. او در دنیای مجازی با افراد غیر از فرهنگ و خانواده خود ارتباط برقرار می‌کند. کودک امروز انزواپذیر نیست. لازم است تا شما با گسترده‌ترکردن روابط اجتماعی خود مهارت‌های اجتماعی او را در فضاها و محیط‌های مختلف افزایش دهید. به‌علاوه اسمیت و پولاک (۲۰۲۱) در تحقیقات خود دریافتند: ارتباط‌های حمایتگرانه و مداوم با دیگر افراد (دوستان و فامیل) در ادراک کودکان از امنیت، کنترل استرس و موفقیت آنها در آینده تأثیر می‌گذارد. کودکان ما در نهایت باید در یک فضای اجتماعی بسیار پیشرفته و چندبعدی زندگی کنند و اگر ما از اکنون نتوانیم جاده همواری برای رشد مهارت‌های اجتماعی آنها فراهم کنیم، در عملکردهای آینده با چالش روبه‌رو می‌شوند. در کل والدین برای رشد صحیح و کامل کودک لازم است تا جاده زندگی او را هموار کنند. مقصود از این جاده خود والدین است و والدین باید تلاش کنند خود را از نظر جسمی، روانی و اجتماعی سالم و پرتوان نگه دارند.

خبر برگزیده

وزیر پیشین آموزش و پرورش تحلیل کرد

متهمان اصلی مهاجرت

بیان فردا: محسن حاجی‌میرزایی، وزیر پیشین آموزش و پرورش، با انتقاد از تأثیرات تصویب لایحه عفاف و حجاب بر فضای آموزش و پرورش گفت: قرار نیست خودمان را گول بزنیم. هیچ‌کس اجبار در رفتار را نه می‌پذیرد و نه برمی‌تابد و در عمل هم منجر به ارزش پایدار نخواهد شد. فرصت انتخاب آگاهانه و تصمیم‌گیری را خداوند برعهده افراد گذاشته است. او تأکید کرد: عده‌ای حتی در نهادهای تربیتی هم می‌خواهند با نگاه الزام و اجبار کار را پیش ببرند. سرمایه تربیت شوق، آگاهی و اراده است. وزیر پیشین آموزش و پرورش افزود: در بحث فضای مجازی هم به یاد داریم که عده‌ای مدام می‌گویند که نسل جدید در معرض خطر قرار گرفته است. مگر هنر و قدرت فضای مجازی چیست؟ همه قدرت فضای مجازی جز این است که چشم و گوش و اندیشه را تغذیه می‌کند. آیا ابزار دیگری دارد؟ این نسل که ۱۲ هزار ساعت در اختیار ما بوده است؛ ولی نمی‌توانیم قدرت تشخیص او را تجهیز کنیم. حاجی‌میرزایی با اشاره به این موضوع که آموزش و پرورش باید در کنار آموزش‌های پایه، استعدادهای متنوع را به رسمیت بشناسد، افزود: برخی هنوز فکر می‌کنند باید به جای نسل جدید تصمیم بگیرند و عرصه را به گونه‌ای فراهم بکنند که همه در داخل چارچوب انتخاب آنها قرار بگیرند. دبیر پیشین هیئت دولت حسن روحانی، تأکید کرد: نمی‌توانیم آدم‌های یک شکل را با استاندارد مشخص و ثابت درست کنیم؛ بنابراین رویکردهایی که در مقوله تربیت بر مبنای استفاده از ابزار زور، اکراه و اعمال محدودیت پیش می‌رود، راهبردهای منتج به نتیجه اثربخش نخواهد داشت. بارها تجربه شده و دوباره اگر بخواهیم این تجربه را تکرار بکنیم، نتیجه خوبی به دست نخواهد داد. حاجی‌میرزایی همچنین با اشاره به نگرانی‌های به‌وجودآمده از موج مهاجرت در کشور و افزایش پدیده مهاجرت دانش‌آموزی گفت: متهم اصلی مهاجرت نظام حکمرانی است. کسانی که مهاجرت می‌کنند، از نظر من قابل نقد نیستند. متهم کسانی هستند که فضای لازم را برای کارکردن، رشدیافتن، ارائه تصویر روشن و امیدوارانه به نسل جدید نمی‌دهند. دبیر پیشین هیئت دولت تصریح کرد: مهاجرت قطعا پدیده ساده و سهلی نیست که فکر کنیم افراد تفننی مهاجرت می‌کنند. آنها برای مهاجرت ناگزیر می‌شوند. اگر افراد آرامش و تصویر روشنی از آینده داشته و آرامش داشته باشند، روندها را رو به رشد ببینند و احساس کنند مورد احترام هستند و شخصیت‌شان پذیرفته می‌شود، برای چه باید مهاجرت کنند؟ او تأکید کرد: اگر تصور بکنیم باید افراد مهاجرت‌کرده را سرزنش کرد، نگاه واقع‌بینانه‌ای نیست «چون نیک نظر کرد پر خویش بر آن دید». اگر خوب نظر بکنیم متوجه می‌شویم که گسترش این پدیده، آثار سیاست‌ها، نتایج رفتارها و کارهایی است که در نوع تعامل با جوانان انجام شده است. حتی برخی از افراد که مهاجرت می‌کنند، به لحاظ شغلی در کشور درآمد مطلوب‌تری را داشته‌اند؛ اما می‌گویند خارج از ایران آرامش دارم و می‌توانم زندگی‌ام را پیش‌بینی کنم. حاجی‌میرزایی گفت: اگر امکان پیش‌بینی را از کسی بگیرید، اگر شما باور به این موضوع را که می‌تواند با تلاش موقعیت بهتری خلق کند، بگیرید، ممکن است پدیده مهاجرت گسترش بیشتری پیدا کند. برای حل پدیده مهاجرت باید بیش از هر زمانی به شیوه حکمرانی نگاه کنیم و در آن تجدیدنظر کنیم.